

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1 B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.

Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaszadva.

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.

Egyes példány nem kapható.

Előfizetési ár fél évre 5 korona.

Előfizetni csak fél évenként lehet.

TARTALOM. Tudatlanság vagy önkény. — A bélyegek és váltó-ürlapok becserélése. — Vegyesek. — Ajánlati hirdemény. — Hirdetés.

Tudatlanság vagy önkény.

Sajnos nem ritkaság már az, hogy e két jó tulajdonságot nyilvánosan kell szóvá tennünk és miután általuk sok mindenféle kellemetlenségek jönnek létre, minden erőnkkel meg kell feszítenünk, hogy a mennyire lehet ezeket fékezjük.

Az önkény ellen minden lehetővé megteszünk, a mi csak erőnkől kitelik; de egész másképp áll a dolog a tudatlanságot illetőleg.

A tudatlanságot legyőzni nagyon nehéz feladat, mert egy szabad államban minden embernek meg van a joga, hogy tudatlan legyen.

Természetes, hogy ez esetnek a hivatalnokoknál nem szabadna előfordulnia. Ép úgy mint a jó kézműves a szerszámaival ügyesen bánik el, kellene a hivatalnokoknak a törvények és rendeletekkel úgy eljárni, hogy azoktól még egy hajszálnyira sem térjen el. De mi türes tagadás, vannak közöttük tudatlan emberek és ily esetben legjobb a sajtóhoz fordulni segítségért, mert ha az ostobaság ellen nincs is erősség, azért a sajtó szava sokszor sokkal a legstótebb agyvelőkbe is világosságot terjeszteni. És bizonyára nagy szükség van e világosságra! Mert miért nem tudja azt egy pénzügyigazgatósági hivatalnok, hogy ennyi meg ennyi év előtt kiadtak egy rendeletet, mely egész határozottan kimondja, hogy nagytrafikos negyedévi kimutatásában semmi egyebet csak a pénzügyigazgatóság köteles elsorolni? Miért nem tudja azt egy hivatalnok, hogy neki nincs joga a nagytrafikostól részletes kimutatást követelni, melyben az összes megrendelések, ahányszor csak előfordulnak, pontosan részletezve legyenek?

Azon tisztelt olvasóinknak, kik még 15 év előtt nem voltak nagytrafikosok, szolgáljon tájékozlás a következő: tizenöt év előtt még egy régi szabály volt életben, melyet annak idején még az osztrák uralom idején hoztak be. E rendelet értelmében minden nagytrafikosnak az összes megrendeléseket pontosan elő kellett sorolni úgy a pénzmennyiséget, mint az áru minőségét illetőleg. Minden évnegyed végén e három havi tételeket összevonva, kiszámítva és óriási iv papirokra leírva átadták a pénzügyigazgatóságnak. Elgondolhatjuk, mily rendkívül hosszadalmas, fáradságos, de főképen haszontalan munka volt ez. A nagytrafikosok, habár belátták e munka teljes céltalan voltát, mégis engedtek és nem tuzozunk, ha azt állítjuk, hogy sok nagytrafikos ha amellet még üzlete sem ment jól, csak azért mondott le jogáról.

E sorok írója volt az, ki a czelatlanságát e munkának belátta és felismerte. E sorok írója volt az, ki a budapesti pénzügyigazgatósághoz azon kérést terjesztette be, hogy e szokást eltöröljék és a nagytrafikosok egyszerűen semmi mást, csak az összegeket, melyeket a kistrafikosi hoznak könyveljék el és mutassák ki negyedévenként. E kimutatások, habár szintén nem nagy fontosságúak, csak arra a célra szolgálnak, hogy minden egyes trafik negyedévi jövedelmét az előző ugyanazon negyedének jövedelmével összehasonlítsák.

A pénzügyigazgatóság ez előterjesztést akkor elfogadta és a miniszteriumnak fölterjesztette, mire megjelent azután a rendelet, hogy a kimutatásokat ezután ily értelemben kell elvégezni. Most pedig egy vidéki nagytrafikos értesít bennünket arról, hogy az a pénzügyigazgatóság, melyhez tartozik, ezelőtt két évvel egy rendeletet adott ki, melyben azt kívánja, hogy a kimutatásokat oly módon készítsék el, hogy minden rendelés külön felsorolva, kimutatva és elkönyvelve legyen. Csudálkozunk, hogy az összes nagytrafikosok, kik az igazgatóság alatt állnak, nem emelik fel panaszhangjukat a miniszterhez; de ez nem változtat semmit sem a helyzeten. Mindenesetre jellemző marad, hogy rendeletet rendelethez halmaznak tekintet nélkül a már meglévőkre.

Tudatlanság ez, vagy önkény? Mi szeretnők ezt inkább az előbbinek venni. Talán nem tudja az illető hivatalnok, hogy létezik erre nézve egy rendelet, mely az egész országban gyakorlati alkalmazásban van és mindenki ismeri. Szomorú lenne ez, de lehetséges.

Talán e sorok az illető hivatalnok felvilágosítására szolgálnak, ha nem, úgy a nagytrafikosok közös érdeke követeli jogaiknak keresését. Aki túri a jogtalanságot, az maga is jogtalanságot követ el, mert árt másoknak.

A bélyegek és váltó-ürlapok becserélése.

Tudomásunk szerint nincs egyetlen rendelet sem, mely azt mondaná, hogy a trafikosok kötelesek a bélyegárukat, váltó-ürlapokat és szállító-leveleket becserélni.

És ha a becserélés a trafikosok részéről mégis megtörténik, úgy csak a publikum kényelmét veszik számításba, miután az az értékjegyeket oda viszi becserélni, a honnan vette.

A trafikosoknak ez a becserélés nagyon kevés hasznot hajt, sőt inkább kárt és még hozzá kellemetlenségeket okoz; azonkívül szép kis pénzösszeg fekszik ez értékekben használ-

latlanul. Hisz minden egyes darabban a fővámházhoz kellene a trafikosnak fáradnia a becserélés végett, ha ezt elkerülni akarná. Beláthatja mindenki, hogy ez nem valami hálás dolog és csupán csak a közönség kényelmének tesznek evvel eleget.

Ha pedig így áll a dolog, akkor nem tudjuk felfogni, hogy miért nem nyujják a trafikosoknak is ezen kényelmet. Ezt pedig nem leszik meg, sőt ellenkezőleg, az elárusítónak sokkal nagyobb nehézségei vannak az értékek becserélésénél, mint a közönségnek. Mig a privát ember akadálytalanul cseréli be bélyegárúit, vagy váltó-ürlapjait, addig az elárusító nem követelheti bármikor áruinak becserélését és oly formalitásoknak kell magát alávetnie, melyet a privát embertől épen nem követelnek.

A legrosszabb a dologban még az a tény, hogy e forgalmon kívül helyezett értékek becserélését sokszor meg is tagadják, anélkül hogy az elárusítót a kifizőlt terminusról értesítették volna. Akárhányszor megtörtént, hogy több kistrafikos aránylag nagy összeget vesztett, mert a közönség kényelmének szolgálva, a becserélést végezték. Könnyű a privát embernek egyszerűen bemegy a legközelebbi trafikba és értéktelen papírjaiért értékeseket kap, de az elárusító, kinek esetleg sejtelle sincs a bélyegek vagy váltók értéktelenségéről, könnyen kárt szenvedhet, mert csak egy helyen cserélheti azokat be. Megtörténhetik, hogy ott meg elutasítják, csak annál az oknál fogva, hogy az értékek elavultak. Már megengedjük, ez eljárás nekünk igazságtalannak látszik, annál is inkább, mert az elárusító az illető hivatalok képviselői a becserélés alkalmával és ennél fogva mindig előre kellene értesíteni őket, mikor új értékek bevezetni.

Ugy mint más egyéb az elárusítás terén, úgy ez is rendezésre vár, hogy beálljon a rend, hogy úgy az elárusító, mint a közönség, minden kártól meg legyen óva, annál is inkább, mert itt egy adórló volna szó, melyet igazságtalanul szedtek be. Hisz a bélyegértékek nem egyéb mint nyugta, amely befizetett adórló.

Magától értődik, hogy ha már e nyugták némely formája nincs forgalomban, azokat másokkal kell helyettesíteni és az is magától értődik, hogy a közönségnek semmi körülmények között ezáltal kárt szenvednie nem szabad. És az értékek becserélése az ebből befolyó következmény gyanánt tekintendő.

Természetes, hogy az értékek nem lehetnek örökké forgalomban, de akkor mindjárt határidőrlől is lehetne gondoskodni, melyen belül a becserélés történhetik, ép úgy, mint az a papirpénzknél van. Minden elárusítót erről hivatalosan értesíteni kellene és más fontos hivatalos értesítésekhez hasonlóan, aláírásával kellene igazolni annak tudomásul vételét. Ha ez nem történik, úgy természetesen a pana-

szoknak sem lesz sohasem vége és ezek semmit sem íhasználnak, igazságtalanság megmarad továbbra is, hogy visszautasítják az érték-cikknek becserélését. Ellenben kellő időben való értesítés mellett minden kistráfosok saját magának köszönheti, ha oly értékjegyeket cserél be, melyek már forgalmon kívül vannak.

Ez pedig mai napság sokszor megtörténik, mert hát honnan értesüljenek erről az elárúsítók, kik nem olvassák a „Budapesti Közlönyt“.

Vegyések.

Magyarország dohányforgalma 1899-ben. A lefolyt év dohányforgalma ismét emelkedést mutat. Az összbevétel ugyanis 1898-ban 52,117,942 frt volt, úgy hogy 621.651 forinttal több volt a bevétel. A pénzügyminiszter előirányzatával szemben 2,133.593 frttal nagyobb eredményt érték el. A fogyasztás a burnót és egyes szarfajokat kivéve, különösen a szivarkáknál 11% emelkedést mutat. Közel egy milliárd szivarkát fogyasztottak el. 1899. nov. végén a fogyasztás a következőképp oszlott meg: 44.432 kilogram burnót (1907 kgr. = 44¹/₁₀%), 524.325 kgr. pipadohány (32,373 kgr. = 5⁴/₁₀%), 513,018.058 drb. csomag pipadohány (819,665 darab = 01%), 449,771,270 darab szivár (1,949.776 = 0.4%), 868,101.310 drb szivarka (87,954.632 drb = 11¹/₁₀%), trafik havannah szivár 283.355 drb. Különleges áruk fogyasztása: burnót 89 kgr. (11 kgr. = 13%), pipadohány 209.474 kgr. (1297 kgr. = 5¹/₁₀%), pipadohány csomagokban 842.604 csomag (92.638 csomag = 10%), belföldön készült különleges szivár 9,670.588 drb (455.156 darab = 4¹/₁₀%), belföldi szivarkák 33,142 95 drb. (4,035.095 drb = 12%), angol pipadohány 3752 kilogram (2741 kgr.), havannah szivarok 7,186,320 drb (75,534 drb.), amerikai szivarok 141.950 drb (32,949 drb.), manilla szivarok 195.326 drb (25,849 drb.), török jövedéki szivarkák 2,950,000 darab (277.725 darab = 11¹/₁₀%), egyptomi szivarkák 6,652,450 darab (1,352,950 drb.). Az 1899-ik évben elért pénzügyi eredmény 4,044.311.06 frt, szemben az 1898-ban eredményezett 3,859,368.34 forinttal, 185,043.54 frt többletet mutat.

Két új fajta Havannah szivár kerül legközelebb ismét forgalomba. „Hoyó de Monterry“ és „La Escepcion“ néven, mint a híres José Geuer's cég gyártmánya.

A párisi kiállítás. A francziák veszedelmes fenyegetések közt megindult kiállításra, a nagy-haragos kiállítások daczára nagyjában máris elkészült. Már április hó tizenötödikén megis nyílik, s a mindszenket utáni első vasárnapig, vagyis november hó ötödikéig tart. A kiállítás céljaira mindössze 130 millió korona áll rendelkezésre. A kormány 18 milliót, Páris városa 1 milliót, a franczia bank 28 milliót ad a kiállítás céljaira. Hatvan millió frank jövedelmet vár a kiállítás igazgatósága a sorsjegyektől, a kiállítási épületek anyagának eladási árából pedig hat milliót remél. A kiállítási épületek, ezek a mulandóságnak szánt cifra remekművek, mind egy vannak építve, hogy a kiállítás után rögtön szétszedhetők legyenek, mindössze három épület marad meg a nagy napok emlékéül, a két műcsarnok és III. Sándor-hídja, amely valószínűleg csodája lesz a kiállításnak. Ez a híd egyetlenegy, aczélból készült elliptikus ív s úgy tűndöklök, mint a mesebeli szinezüstből vert tündérpalota hídja. A kiállítási belépti díjakat is megállapították már. Délelőtti tíz óra előtt a belépti díj két frank, tíz órától hatig egy frank, az esti órákban újból két frank. A kiállítás kapui a világ leghíresebb kapuinak reprodukciói. A Krem-

kapuja, a toledoi, kairó, trieri, delhi, baseli kapuk gyönyörű másolatain keresztül jut az ember a kiállítás területére. A katalógus 500.000 koronába kerül s akinek van hozzávaló türelme, annyit tanulhat belőle, hogy akár tanári katedrára is reflektálhat. A kiállítás legszebb látványossága a vízi palota lesz, melyben száz meg száz szökőkutat építenek. A közepén száz méter magasságból szökken ki a víz s egy allegorikus csoportozatot foly körül. A legnagyobb palota a villamos kiállítás épülete lesz. Ez a pavillon 1275 láb hosszú és 250 láb széles s még a falai is üvegből valók. Az Eiffel tornyot is újra festik a talapzatot narancssárgára s aranyosra a csucsát. A Nyolcezer villamoslámpa szórja róla sugarait. A különlegességek közt különösen érdekes a fordított ház, amelyben a csillárok a padlón vannak, a szőnyegek meg a mennyezeten s hogy a csoda minél tökéletesebb legyen az ablakok is oly módon vannak építve, hogy aki kinéz rajtuk, az egész világról azt gondolja, hogy a feje tetejére állott. Ezen tündérpalotán kívül lesz még auto-elektropolifon is, egy nyolczvan-ezer zeneművet játszó, óriási verki. A szokásos legnagyobb hordó, a világ legnagyobb szobája, a mammut lávacső, kétszáz tonna súlyú óra, tűzokádó hegy, a melyből igazi láva omlik — mindez természetesen a párisi kiállításon sem fog hiányozni.

A postabélyegek megszüntetése. A londoni postaigazgatóság érdekes újítás tanulmányozásával foglalkozik. Meg akarja szüntetni a leveleknek bélyeggel való leragasztását. Helyette minden postahivatásban automatákat állítana fel, amelyek az illető pénzdarad bedobása után valamely jelet nyomnak a levél sarkára. Ilyen automatákat aztán bérbé adna a nagyobb kereskedőházaknak, akik ezzel a módszerrel időt takarítanak meg, sőt pénzt is, mert nem kellene nagyobb összegekért előre vásárolni a bélyegeket. Nem volna tehát több kamatvesztésük.

5853/1900.

Ajánlat.

A székely-udvarhelyi kir. pénzügyigazgatóság részéről ezenel közhírré tetelik, hogy szabálytalan kezelés folytán megürült parajdi dohánygyárada kezelésének elnyerése végett irásbeli zárt ajánlat utján ezen kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1900. márczius hó 12-én d. e. 9 órára versenytárgyalás tüzelik ki.

Az árlejtés tárgyát ugyan a versenyzők által a dohány eladás után igénybe veendő ellátási díj fogja képezni, mindazon által a kir. kincstár fentartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, mi okból valamely versenyző semmi célra sem támaszthat igényt a betöltendő dohány nagy árudának adományozása iránt csupán azon okból, mert esetleg a legeskevénybi eladási jutalékok veszi igénybe.

A dohány nagyáruda, melynek eddigi kezelője 2¹/₁₀ azaz kettő egész ¹/₁₀ százalék tőzsdijban részesül, a dohányanyagot a Maros-Vásárhelyi dohánygyár raktárból szerzi be és dohány anyag beszerzés végett hozzá 51 dohány kisárus van utalva.

A dohány nagyáruda 1899. évi forgalma 58356 korona 10 fillért tett ki, melyből saját kisárudabeli eladásra 1345 korona 18 fillér, a hozzáutalt kisárusokra 57010 korona 92 fill. esik.

Továbbá megjegyeztetik, hogy a dohány nagyárusnak a bélyeg és váltó őrlapok eladásától 1¹/₂ százaléknyi eladási jutalék jár.

A pályázók figyelmeztetnek, hogy a dohánygyárados köteles a dohánygyártmányokat tartalmazó ládákat a kir. dohánygyárada raktárból

a megállapított érték lefizetése mellett tulajdonába átvenni.

A nagyárudára nézve a tulajdonos köteles 8 napi szükségletnek megfelelő 2000 korona azaz kettő ezer korona értékű tartalékkészletet esonkithatatlant állapotban fentartani s azon felül magát még a saját kisárudája, valamint a hozzá utalt kisárusok ellátására kívántató szükséglettel ellátni, a dohánygyar s azzal egybekötött kisárudát Parajdon élénk forgalmu helyen tökéletesen száraz és csinos bolli helyiségben személyesen kezelni és a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 44. §-ában megjelölt könyveket rendben vezetni.

A kincstár az átadott árudának bizonyos jövedelmet nem biztosít, és ez okból sem az eladási díj felemelése iránt későbbi kérvények figyelembe nem vétetnek, sem kárpótlási igények nem támaszthatók.

Mindegyik pályázó köteles a dohánygyárudára nézve bánatpénzül 300 azaz háromszáz koronát vagy készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett állampapirokban vagy a szabályok értelmében elfogadható más értékpapirokban 1 koronás bélyegjeggyel ellátott és sajátkezelés aláért lepecsételt ajánlatához csatolni és az ajánlatát az alábbi minta szerint szerkesztve, nagykorúságát, polgári állását és erkölcsi magaviseletét igazoló hatóságilag kiállított bizonyítékokkal ellátva legkésőbb 1900. év márczius hó 12-én reggel 8 óráig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökénél posta utján, vagy személyesen benyújtani.

Oly ajánlatok, melyek az említett kellekekkel el nem látnak, vagy más pályázó ajánlatára hivatkoznak valamint a határozatlanul szerkesztettek és azok, melyek elkésztettlen érkeznek be, s végül a távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A versenytárgyalásból kizáratnak azok, kik törvény szerint szerződés kötésre nem képesek, továbbá kik valamely büntett, csempészet vagy másnemű jövedéki kihágás miatt jogérvényesen elítéltettek, vagy a kihágás büntetése alól bizonyítékok elégtelensége miatt mentettek fel.

Továbbá kizáratnak azok, kik államegyedárusági tárgyak eladásával voltak megbízva, ha attól egyizben elmozdítottak.

A vállalkozó köteles a dohánygyárada kezelésével történt megbízatásról vett értesítés után, a dohánygyárudát haladéktalanul átvenni, ellenkező esetben, s abban az esetben is ha ajánlatától önként vissza lépne, bánatpénzét elveezti és a dohánygyárada betöltése végett veszélyére és kárára újabb versenytárgyalás fog kiiradni.

Azon pályázók bánatpénze, kiknek ajánlatai el nem fogadtatnak, a versenytárgyalás befejeztével vis za fognak adatni, az elfogadott vállalkozó bánatpénze azonban vissza tartatik.

Segédszerkesztő: Heltai Nándor.

Első és kir. szab. eredetű selmezi pipa-, taktékplpa- és pipaszár-gyár, özerő-berendcézsel.

TAKÁCS EDE
Zólyom-Selmeez mellett
Alapított 1836-ban.

Ajánlja a legjobb hírtvnek örvendő és kitűnő minőségre nézve páratlan valódi selmezi agyagpipát, taktékpipát, pipaszárakat és szivarszárakat, minden kivitelben, a legolcsóbb árak mellett.

Képes árjegyzékek bérmentes visszaküldés esetén kívánatra bérmentes küldetnek

Egyedüli hírneves jó gyártmány.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Unverständniß oder Willkür. — Der Umtausch von Stempel und Wechselblanketten. — Vermischtes. — Annoncen.

Unverständniß oder Willkür.

Nicht selten haben wir leider Gelegenheit diese beiden Eigenschaften einer Erörterung zu unterziehen und nachdem unter ihnen und durch sie so viel Unheil entsteht, wäre es eigentlich rathsam, gegen die beiden mit aller Kraft zu Felde zu ziehen und sie zu bekämpfen, wo es nur angeht. Insofern es die Willkür betrifft, thun wir es mit aller Macht, deren wir fähig sind. Ganz anders steht es um das Unverständniß. Diese zu bekämpfen ist eine sehr schwere Sache, zumal es in einem freien Lande jedem Menschen auch frei steht ein unverständiger Mensch zu sein.

Freilich sollte dies bei dem Beamten nicht der Fall sein. Sowie der Handwerker sein Werkzeug zu handhaben verstehen muss, so muss auch der Beamte, an der Hand von Gesetzen und Verordnungen verfahren und kein Haar breit davon abweichen. Allein, wie gesagt, es gibt auch mitunter unverständige Menschen, nun und in solchen Fällen ist es gut, sich an die Presse zu wenden, ihre Hilfe in Anspruch zu nehmen und sie vermag es, denn, wenn auch gegen Dummheit kein Kraut gewachsen ist, so ist gleichwohl die Druckerschwärze im Stande, so paradox es auch klingen mag, Licht zu verbreiten.

Und es thut Noth dieses Licht, wahrhaftig! Denn warum soll es ein Finanz-Direktions-Beamter nicht wissen, dass vor so und sovielen Jahren eine Verordnung hinausgegeben wurde, welche ganz deutlich anbefiehlt, dass die Grosstrafikanten in ihren Vierteljahres-Ausweisen nichts anderes als die Geldbeträge zu verzeichnen haben? Warum soll es ein Beamter nicht wissen, dass er kein Recht dazu besitzt, von dem Grosstrafikanten detaillirte Ausweise abzuverlangen und zwar solche, wo sämtliche Fassungen, so oft sie vorgekommen sind, genau verzeichnet?

Zur Orientirung derjenigen unserer geschätzten Leser, welche vor 15 Jahren noch nicht Grosstrafikanten waren, diene Folgendes:

Bis zu dieser Zeit, nämlich bis vor 15 Jahren, war noch eine alte Verordnung in Kraft, welche seinerzeit die österreichische Regierung hier eingeführt hatte. Gemäss dieser Verordnung musste jeder Grosstrafikant sämtliche Contis, das heisst also sämtliche Fassungen genau verbuchen, sowohl in Hinsicht der Waaren, wie der Geldbeträge. Zum Schlusse eines jeden Quartals mussten diese Posten in drei Monatsabschnitten zusammengezogen, ausgerechnet und auf Riesenbogen Papier abgeschrieben, der Finanzdirektion übergeben werden. Es lässt sich denken, welche schauerhafte, langweilige, mühsame, hauptsächlich aber nutzlose Arbeit dies war, die Grosstrafikanten, obwohl sie einsahen, dass diese Arbeit vollständig zwecklos sei, fügten

sich gleichwohl und wir übertreiben nicht, wenn wir behaupten, dass hiedurch viele Grosstrafikanten lieber ihre Lizenz zurücklegten, wenn ihr Geschäft eben nicht ganz besonders gut ging, was damals allerdings noch vorkam.

Der Schreiber dieser Zeilen war es, welcher die Zwecklosigkeit dieser Arbeit und ihre Nachtheile einsah und kannte. Er war es, welcher der Budapester Finanz-Direktion die Bitte vortrug, diesen Usus abzustellen und die Grosstrafikanten einfach dazu zu verhalten, dass diese nichts anderes, als die Geldsummen, welche der Kleintrafikant in die Grosstrafik gebracht, verbuche und ausweise und das auch nur vierteljährig. Diese Ausweise, obgleich auch nicht von besonderer Wichtigkeit, hatten zumindest den Zweck, dass der Geschäftsgang eines Quartals, bei jeder einzelnen Trafik, mit demjenigen des korrespondirenden Quartals des Vorjahres verglichen werden konnte. Die Finanz-Direktion hatte damals diesen Vorschlag acceptirt und in einer Eingabe dem Ministerium unterbreitet, worauf die Verordnung erschien, dass nunmehr die Ausweise in diesem Sinne geliefert werden sollen.

Und nun theilt uns ein Grosstrafikant aus der Provinz mit, dass jene Finanz-Direktion, der seine Grosstrafik untersteht, vor zwei Jahren eine Verordnung hinausgab, worin verlangt wird, dass die Ausweise derart geliefert werden müssen, dass jede Fassung separat darin angeführt, ausgewiesen und auch verbucht werden müsse.

Freilich könnten sämtliche dieser Finanz-Direktion unterstehenden Grosstrafikanten gegen diese Massregel beim König. Finanz-Ministerium Einsprache erheben und dass sie es nicht thun, wundert uns genug; allein, das ändert ja nichts an der Sache. Charakteristisch bleibt es einmal für alle Fälle, dass man Verordnung auf Verordnung schafft, ohne die vorherige zu berücksichtigen. Ist es Unverständniß oder Willkür? Wir wollen so loyal sein und lieber das Erstere annehmen. Jawohl, vielleicht weiss der betreffende Beamter faktisch nicht, dass eine Verordnung existirt, welche übrigens im ganzen Lande praktisch zur Anwendung gelangt ist und die Jedermann kennt. Traurig ist und bleibt dies allerdings, allein, es kann vorkommen.

Vielleicht tragen diese Zeilen dazu bei, den betreffenden Beamten aufzuklären, wenn nicht, nun dann ist es Sache der Grosstrafikanten ihr Recht zu suchen. Auf diesem Gebiete heisst es nämlich: Wer Unrecht leidet, der thut Unrecht, denn er schadet dadurch Anderen.

Der Umtausch von Stempel und Wechselblanketten.

Unseres Wissens nach spricht keine einzige Verordnung davon, dass der Umtausch von Wechselblanketten, Stempelmarken und Fracht-

briefen durch den Trafikanten erfolgen müssen. Wenn der Umtausch durch die Trafikanten dennoch geschieht, so ist es vielmehr die Bequemlichkeit des Publikums, welcher dabei Rechnung, getragen wird, zumal dasselbe diese Werthzeichen auch dort zum Umtauschen hinträgt, wo sie gekauft wurden.

Dem Trafikanten bringt dieser Umtausch nur sehr wenig Nutzen, ja häufig sogar Schaden, manchmal auch Unannehmlichkeiten anderer Art, wie wir solche Fälle schon genug erlebt haben; ausserdem liegt in diesen Werthzeichen häufig ein hübsches Geldstückchen brach, das nicht verwerthet werden kann, es wäre denn, dass der Verschleisser mit jedem einzelnen Stück in's Zollamt ginge, um den Umtausch zu bewerkstelligen. Man sieht, dass es keine lohnende Sache ist, um die es sich handelt und dass dabei lediglich der Standpunkt in Betracht kommt, dem Publikum jede mögliche Bequemlichkeit zu bieten.

Ist nun dies der Fall, so vermögen wir es nicht einzusehen, warum auch nicht dem Trafikanten hierin jede mögliche Bequemlichkeit geboten wird. Und es geschieht dies nicht nur nicht, sondern im Gegentheil, der Verschleisser hat bei Gelegenheit des Umtausches solcher Werthzeichen weit grössere Schwierigkeiten zu überwinden, als das Publikum. Während jeder Private seine Stempelmarken oder Wechselblankette anstandslos umgetauscht erhält, hat der Verschleisser nicht das Recht, wann immer den Umtausch zu verlangen, ausserdem muss er die Werthzeichen mit seinen Namen versehen, ein Verzeichniß mitbringen, kurz solchen Verschleissmassregeln gerecht werden, die von keinem Privaten verlangt werden. Das Schönste dabei ist aber jene Thatsache, wonach man den Verschleissern häufig den Umtausch ausser Kurs gesetzter Blankette oder Stempelmarken verweigert, ohne diese vorher zu verständigen, dass ein Termin hiefür ausgesetzt ist. Wie oft haben viele Kleinverschleisser schon verhältnismässig grosse Summen eingebüsst, weil sie der Bequemlichkeit des Publikums zu dienen den Umtausch bewerkstelligten. Während jeder Private es leicht hat, indem er einfach in die erste beste Trafik geht und für seine werthlosen Papiere Werthzeichen erhält, hat der Verschleisser, der von der Unbrauchbarkeit dieser Blankette oder Stempel keine Ahnung hat, den Umtausch dort zu verlangen, wo allein derselbe bewerkstelligt werden kann. Nun weist man dort sein Verlangen zurück, ohne einen anderen Grund anzugeben, als den, die Werthzeichen wären veraltet. Mit Verlaub! Ein solches Vorgehen scheint uns denn doch als ungerecht, zumal die Verschleisser als Vertreter des betreffenden Amtes den Umtausch vornehmen und daher vorher verständigt werden müssten, wenn eine Absicht, neue Werthzeichen einzuführen, vorliegen sollte.

So wie Manches und Vieles auf dem Gebiete des Verschleisswesens einer ordnenden Hand bedürftig wäre, welche überall die erwünschte Ordnung herzustellen hätte, um einerseits das Publikum, andererseits die Verschleisser vor Schäden zu bewahren, so auch hier und das umso mehr, als es sich dabei um eine Steuer handelt, die man ungerechtfertigterweise leistet, ohne Ersatz zu erhalten. Die Stempelmarke

ist ja nichts anderes, als eine Quittung über eine entrichtete Steuer. Es ist selbstverständlich, dass diese Quittung, wenn ihre Form nicht mehr im Gebrauche ist, durch eine andere ersetzt werden muss und ebenso selbstverständlich ist es, dass das Publikum unter allen Umständen dafür schadlos gehalten werden muss. Als eine hieraus resultierende Konsequenz ist daher der Umtausch dieser Werthzeichen zu betrachten. Kann es auch nicht zulässig sein, dass diese Werthzeichen eine Ewigkeit im Umlaufe sein sollen, so müsste gleichwohl dafür gesorgt werden, dass eine geraume Zeit eingeräumt werde, während welcher der Umtausch gestattet ist, gleichwie es bei dem Papiergelde der Fall ist. In jedem Falle aber müsste jeder Verschleisser hievon amtlich verständigt werden und gleich anderen wichtigen Amtszuschriften auch eine solche Verfügung durch seine Unterschrift bestätigen. Geschieht dies nicht, dann natürlich werden die Klagen kein Ende nehmen und wenn diese auch nichts nützen, so bleibt es stets ein Unrecht, solche Werthzeichen einfach zurückzuweisen.

Dagegen würde bei rechtzeitiger Verständigung jeder Kleintrafikant es sich selbst zuschreiben haben, wenn er solche Werthzeichen umtauscht, die bereits ausser Gebrauch gesetzt worden sind. Und das geschieht heute noch in vielen Fällen, denn woher sollen die Verschleisser, die den „Budapesti Közlöny“ nicht lesen, das wissen?

Verschiedenes.

Ungarns Tabakgefälle im Jahre 1899. Das Tabakgefälle im abgelaufenen Jahre zeigt eine neuerliche Steigerung. Die Gesamteinnahmen betragen nämlich im Jahre 1898 fl. 52,177,942, im abgelaufenen Jahre aber fl. 52,799,593, so, dass eine Mehreinnahme von fl. 621.651 resultirt. Gegenüber dem Voranschlage des Finanzministers ist das erzielte Resultat um fl. 2,133,593 grösser. Der Konsum hat im abgelaufenen Jahre

in Schnupftabak und einzelnen Zigarrensorten abgenommen, hingegen der an Zigarretten eine Zunahme um 11% erfahren. Es wurde nahezu 1 Milliarde Zigarretten konsumirt. Bis Ende November 1899 war der Konsum folgender: Schnupftabak 44.432 Kilogr. (— 1907 Kilogr. = $4\frac{1}{10}\%$), Pfeifentabak 524.325 Kilogr. (— 32.373 Kilogr. = $5\frac{1}{6}\%$), Pfeifentabak in Packetten 513,018.058 Stück (— 819.665 Stück = $0\frac{1}{10}\%$), Zigarren 449,771.270 Stück (— 1,949.776 Stück = $0\frac{4}{10}\%$) Zigarretten 868,101.310 St. (+ 87,954.632 St. = $11\frac{1}{6}\%$), Trafik-Havannah-Zigarren 283,350 St.; Konsum an Spezialitäten: Schnupftabak 89 Klg. (+ 11 Klg. = 13%), Pfeifentabak 209.474 Klg. (+ 1297 Kilogr. = $5\frac{1}{10}\%$), Pfeifentabak 842.604 Packete (— 92.638 Packete = 10%), im Inlande erzeugte Spezialitäten-Zigarren 9,670.588 Stück (— 455.156 Stück = $4\frac{1}{100}\%$), inländische Zigarretten 33,142.590 Stück (+ 4,035.095 = 12%), englischer Pfeifentabak 3752 Kilogr. (— 2741 Kilogr.), Havannah-Zigarren 7,186.320 Stück (— 75.534 Stück), mexikanische Zigarren 141.950 St. (+ 32.949 St.), Manila-Zigarren 195.326 Stück (— 25.849 St.), türkische Regie-Zigaretten 2,950.000 Stück (+ 277.725 Stück = $\frac{1}{10}\%$), ägyptische Zigaretten 6,652.450 Stück (+ 1,352.950 Stück). Das für die Spezialitäten erzielte finanzielle Resultat betrug im Jahre 1899 fl. 4,044.311.06 gegen fl. 3,859,368.34 (+ fl. 185.034.54) im Jahre 1898.

Zwei neue Sorten Havannah gelangen demnächst in den Verkehr. „Hoye de Monterey“ und „La Exception“, werden die aus der Fabrik José Geur's stammenden Zigarren heissen.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn Ö. H. Das, was Sie uns mittheilen, überrascht uns gar nicht, denn wer weiss, welche Verordnung der betreffende Beamte in die Hand bekommen hat, nach welcher er vorgeht. Bei dem Umstande, dass einer neue Verordnung hinausgegeben und die alten nicht

zurückgezogen wurden, ist dies ja kein Wunder. Was das Wesen der Sache anbetrifft, so steht dieselbe folgendermassen: Der Grosstrafikant hat, wie Sie ganz richtig bemerken, vierteljährig seine Ausweise zu liefern, jedoch darin nur die Geldbeträge anzugeben und nicht das Material. Gerade der Schreiber dieser Zeilen war es, welcher vor ungefähr 15 Jahren der hiesigen Finanz-Direktion den Vorschlag unterbreitet hat, damit dies geschehen, worauf das Ministerium die bezügliche Verordnung erliess. Demnach hat der Beamte der Rechnungsabtheilung kein Recht dazu, einen Ausweis des Materials zu verlangen und ist es Ihre Sache diese Rechtsbelehrung betreffenden Ortes konstatiren zu lassen, damit man sie dem betreffenden Beamten mittheile.

Hilfsredakteur: Ferdinand Hulta I.

Mörathon

ist eine Mischung imprägnirter aromatischer Kräuter für Pfeifen- und Zigarettenabak.

Öfter als einmaliger Versuch nicht nöthig, ungedem Raucher unentbehrlich zu sein.

Rauchern überhaupt ärztlich empfohlen

Auf 6 Theile Pfeifentabak od. 4 Theile Zigarettenabak ist ein Theil Mörathon zu nehmen.

Tabak, damit gemischt, vertilgt den brennenden, beissenden Geschmack.

Höchst schädliche Wirkungen des Nikotins auf den Magen werden dadurch paralysirt.

O'iginal-Pack. à Packet 30 kr. Probepack. 10 kr. Separater Schnitt und Packung für Pfeifen- u. Zigarettenabak.

Nur echt mit Kinderkopf als Schutzmarke.

Probensendung.

10 Packet franko jeder Stadt per Nachnahme von fl. 1.26.

Für Wiederverkäufer sehr einträglich.

Alleiniger Erzeuger:

TODOR MÖRATH, Droguerie, Graz.

Haupt-Depot für Ungarn und Nebenländer:

JOHANN DVORZÁK

Budapest, VI., Gyár-utca 43.

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

GOLDZIEHER GÉZA

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.